

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal Jaargang 5, Nummer: 43

De start van 2021

Het nieuwe jaar hebben we nog zo goed als helemaal voor ons liggen en het is te verwachten dat wij met de minimale contacten én met de restricties in ons leven, nog steeds goed weten om te gaan. En dat alles in de verwachting dat het uiteindelijk weer een normaal leven voor ons allemaal zal worden.

Die verwachtingen gelden ook voor onze geplande activiteiten van ons als Vrienden alsook voor het Spoorwegmuseum zelf. We hebben tenslotte nog wat activiteiten van ons 50-jarig jubileum uit te voeren! Ook dit jaar zullen er weer lezingen worden aangekondigd en hopelijk zoals verzocht ook op zaterdagmiddag. Daar wordt aan gewerkt.

Momenteel is het zeer rustig op de Maleibaan. Het museum is jammer genoeg de volgende 3 weken nog niet open.

De besmettingscijfers dalen helaas nog te langzaam. Daarom lijkt het museum wel "een voor de treindienst gesloten baanvak".

Wat u wel zal zijn opgevallen is onze nieuwe kopfoto, die wij dit jaar presenteren. Dit keer eens een buitenopname. Je zou kunnen zeggen dat het wat rommelig uitziet, maar bij een wat nauwkeurige kijk ziet het er toch echt "spoons" uit. Er is een verscheidenheid van materieel uit verschillende tijden en ook is de kolenlading duidelijk zichtbaar net als het licht op een wat ongebruikelijke kant van het museumgebouw. Het is ook in die zin een bijzondere opname: vandaag staat het materieel zo, morgen staat het weer anders en volgende maand...

De foto is geselecteerd uit een aantal inzendingen. Deze foto is van Vriend Hidde Overvest.

De contributie voor 2021

Per post (met een postzegel) en afgeleverd met of zonder Pec op Uw deurmat, hebben alle Vrienden de oproep tot de contributiebetaling ontvangen.

Zoals voorgesteld en besloten op de Algemene Ledenvergadering (ALV) van 31 oktober 2020, zijn er nu eenvoudige gradaties in de hoogte van de contributie. Een makkelijke keuze.

Op deze plaats nog een betalingsverzoek aan de Vrienden die nog niet hebben betaald: het uitvoeren van de betaling van uw contributie verloopt vlekkeloos [via onze website](#).

Cartoon

Het reizen vlak na de oorlog

Cartoon van: Hans Proper

Het stroomlijn postrijtuig

Voor het postvervoer (door destijds de PTT) waren er al voor 1930 speciale rijtuigen waarin de post werd gesorteerd tijdens de reis en waar op de stopplaatsen de postzakken werden afgegeven en aangenomen. Vanaf de jaren '30 van de vorige eeuw werden speciale stroomlijn postrijtuigen voor de dienst met het elektrische stroomlijnmaterieel gebouwd. De type aanduiding werd Pec.

Postrijtuig elektrisch en met closet. Ze hadden sorteertafels en vakken met naambordjes rondom en rekken waaraan postzakken hingen. De Pec's waren het eigendom van de PTT maar onderhoud werd door de NS gedaan. Het doel om snel en efficiënt post te vervoeren en klaar voor de distributie te maken, werd ruimschoots gehaald. (Was het misschien ook een jongensdroom om bij de Post te werken en ook de hele dag het land door te reizen?)

Foto: Peter van der Vlist

Door de jaren heen waren er verschillende uitvoeringen met verschillende kleurstellingen en biezen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn enkele Pec's via de Oostgrens weggevoerd. De laatste Pec's werden in 1979 buiten dienst gesteld en in het Spoorwegmuseum staat exemplaar NS8502 als herinnering aan deze bijzondere serie rijtuigen.

Om deze rijtuigen aan elektrisch materieel met de verschillende koppelingen en ook aan het stroomlijn dieselmaterieel te kunnen koppelen, waren ze voorzien van dubbele koppelingen. Er was een voorzetstuk wat bij dieselmaterieel dienstdeed, maar bij elektrisch materieel om hoog werd geklapt. Voor het omhoog klappen werd er ruimte in de neus gemaakt door er een "hap" uit te nemen. Dat verklaart die vreemde vorm. Het zag er ook niet elegant uit. De bijnaam van deze rijtuigen was dan ook "Deukneus". Zie de foto gemaakt door Werkspoor. En ook zeer wel gedetailleerd te zien op de cartoon in de brief met "Prettige Feestdagen en een gestroomlijnd Nieuw Jaar". Later werden de adapters/koppelingen van de diesel treinstellen verwijderd.

Kort na de Tweede Wereldoorlog was er een groot tekort aan reizigersmaterieel terwijl er een aantal Pec's werkloos her en der op emplacements stond. Toen kwam het idee die voor drukke trajecten in te zetten, waarbij de reizigers dan alleen in staanplaatsen konden reizen. Dat moesten ze maar voor lief nemen. Zo werden in 1947 nog standaard 4 rijtuigen ingezet tussen Amsterdam en Dordrecht, naast 3 rijtuigen op het Middennet.

Terug naar onze cartoon van deze VriendenDienst-digitaal: Hier is een ambitieuze forens te zien die gehaast voorts huppelt om op tijd zijn plaatsje in de Pec in te nemen. Waarschijnlijk een hogere ambtenaar die 1ste klasse gaat reizen. In het rijtuig knoopt hij zijn postzak aan de stang en kan zittend zijn reis voortzetten waarbij rond om hem heen alle staanplaatsen, door reizigers als "haringen in een ton", bezet zijn.

Voor de conducteur een vrijwel onmogelijke opgave zich daar doorheen te wurmen!

[Kijk hier voor gedetailleerde info op Wikipedia](#)
[Kijk hier voor de info van het Spoorwegmuseum](#)
[Ook op de site van Nico Spilt is informatie over Postrijtuigen en de Pec's](#)

Spoor van verbeelding

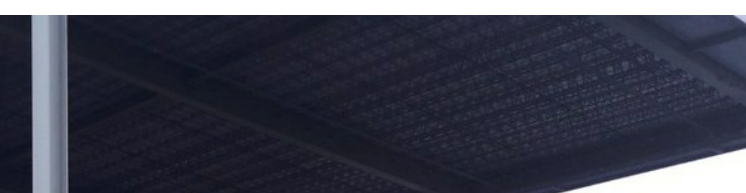
De voorbereidingen voor de volgende tentoonstelling zijn al in volle gang. Samengesteld door Arjan den Boer (bij ons bekend van de lezing over de TEE) worden affiches tentoongesteld. De opening zal zijn op vrijdag, de 12de februari.

De (originele) affiches zijn zichtbaar in containers zodat ze niet in contact komen met teveel licht. De reproducties worden aan de buitenkant van deze containers getoond. Voor kinderen is in de centrale het "Atelier van Verbeelding" bedacht. Bij binnenkomst krijgen er een boekje met tips voor het maken van een affiche, in de tentoonstelling kunnen ze daarvoor inspiratie opdoen om dan vervolgens zelf aan de slag te gaan.

Vrijdag 12 februari is de opening om 16.00 uur, welke is te volgen via een "Livestream". De Vrienden zijn hierbij ook uitgenodigd. [De link naar deze uitzending zal tijdig te vinden zijn op onze website, waardoor het mogelijk is, zo goed als, persoonlijk aanzig te zijn, vanuit de stoel thuis.](#) Plan dus dit bezoek.

15 MEI 1938
ELECTRICITATIE

Terugbrengen van de restauratierijtuigen

De expo "Tosties, Truffels, Treinen" is jammer genoeg voorbij. De verlenging heeft helaas niet veel bezoekers mogen beleven vanwege de volledige sluiting van het Spoorwegmuseum in verband met de tweede corona golf. De Mitropa en de Pullman gaan in de komende weken terug. De rijtuigen uit België en Duitsland zijn gepland voor een terugreis na de lockdown. Wanneer dat dan ook mag zijn.

Ook in verband met het voorbereiden van de nieuwe Expo, is er veel gerangeerd op het museumterrein. Een van de medewerkers maakte de opmerking dat het wel leek op een spelletje Tetris! Als gevolg daarvan kon nu in de Sprinterkop, de 3737, weer terug op zijn oude plek. De foto laat zien hoe die in zijn eentje op reis gaat. De software van het spel in de Sprinterkop is verouderd. De Technische Dienst onderzoekt nu hoe deze vervangen kan worden.

Foto: Peter van der Vlist

Nieuws over de TEE-stellen

Met een extra digitale informatie werden wij, de Vrienden, einde 2020 op de hoogte gebracht van de situatie rond de overgang van dit materieel naar het Nederlands Transport Museum. Recentelijk kregen wij de volgende informatie ter info. Het Nederlands Transport Museum meldt op zijn "socials":

"NTM verwerft iconische TEE-trein uit 1957"

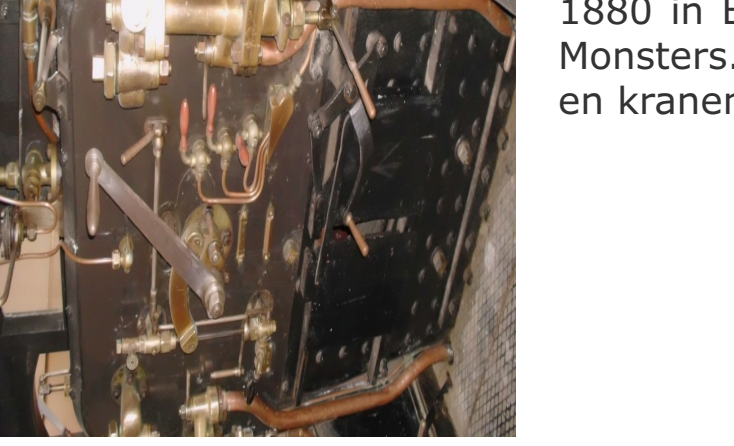
Het Nederlands Transport Museum heeft het eigendom van - en de zorg voor de prachtige TEE-trein, de Nederlandse Trans Europ Express, overgenomen van de Stichting TEE Nederland. De trein staat al jaren in Amsterdam te wachten op betere tijden. Het NTM ziet het als een mooie uitdaging om de trein te bewaren als icoon voor internationaal reizigersvervoer in het licht van de Europese samenwerking. Het museum wil de trein veilig stellen, samen met vele liefhebbers en organisaties uit de historische spoorwereld. 'Samen-sterk' is het devies: verschillende stichtingen en particulieren helpen reeds mee."

De TEE: een Nederlands initiatief Oud-NS-directeur Den Hollander nam in de jaren '50 het initiatief voor een internationaal netwerk van snelle en luxe treinen om zeventig grote Europese steden met elkaar te verbinden. Hierbij besloten de Nederlandse en de Zwitserse spoorwegen met elkaar samen te werken voor de verbinding Amsterdam - Zürich. De trein was z'n tijd ver vooruit: volledig eerste klas en airconditioning. Werkspoor vroeg de Nederlandse ontwerper Elsebeth van Blerkom de trein "een stoere smool" te geven die snelheid, luxe en betrouwbaarheid uitstraalde. Vervolgens bouwde Werkspoor de motorwagens en het Zwitserse SIG reizigersrijtuigen. De Trans Europ Express moest in de jaren '50 de concurrentie aangaan met een ander

transport-icoon, de Fokker F-27 Friendship. Voor het NTM vormt de TEE-trein met zijn komst een schakel tussen de Fokker F-27 en de recent aan het museum gedoneerde Utrechtse sneltram waarvan de bouw het Zwitserse SIG is.

In 1957 kwam de trein in dienst tot 1974 heeft de trein als TEE-trein geredend. In grote luxe konden ruim honderd mensen een adembenemende reis maken door Nederland, België, Frankrijk, Duitsland en Zwitserland. In 1977 werden de overgebleven TEE-treinen naar Canada verkocht. Twintig jaar later kocht een Zwitserse stichting de resterende bakken om er nostalgische ritten mee gaan maken. Het plan stierf helaas een stille dood. In 2006 nam de Stichting TEE Nederland de trein over en bracht hem terug naar Nederland.

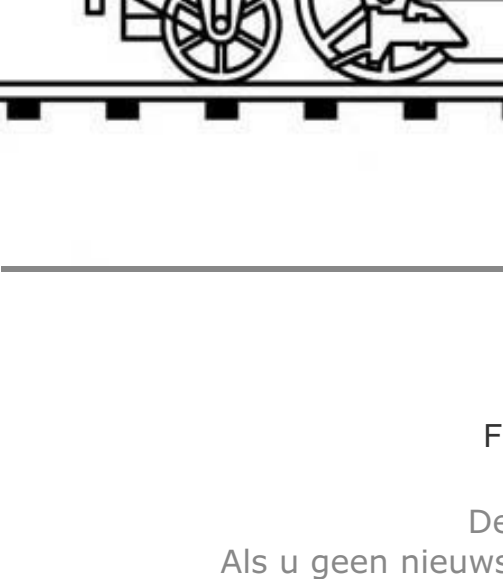

Stapvoets

Het Transport museum pakt dit hele grote project stap-voor-stap aan: éérest wil het museum de trein transporteren naar een plek waar die veilig, hopelijk overdekt, staat. Vervolgens wil het museum de verdere achteruitgang stoppen en proberen de trein te conserveren. Verdere plannen worden bekend gemaakt als het museum een goed beeld heeft van de (kosten van) de restauratie.

Om alle kosten te dekken start het museum een fondsenwerfactie om de verschillende fasen te financieren. Voor de eerste fase, het veiligstellen, is een bedrag nodig van 25.000 euro. Via fondsenwervprogramma [GoFundMe](#) is een actie gestart. Ook op facebook is er een TEE-pagina () Algemene informatie Nederlands Transport Museum Het Nederlands Transport Museum in Nieuw-Vennep is, na de lockdown, 6 dagen in de week geopend van 10:00 uur tot 17:00 uur (maandagen gesloten). Het is verplicht om een ticket én een tijdsslot te reserveren via onze website. Het NTM is gevestigd aan de Lucas Bolsstraat 7, 2152 CZ Nieuw-Vennep. Meer informatie over het museum is te vinden op hun [Facebookpagina](#) en [hier](#)."

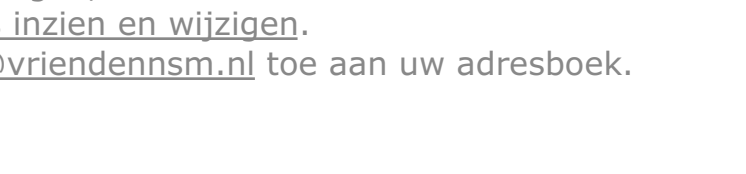
[Foto's Stichting TEE en het NTM]

Het Raadsel

De oplossing van het raadsel van december 2020: het is het inwendige van het machinistenhuis van de Nestor. Het stoomlocomotief van Borsij, gebouwd in 1880 in Berlijn. Hij staat bij de ingang van de Stalen Monsters. Prachtig toch al dat koper, met de handles en kranen?

Het raadsel van deze maand ---->>>
Waar is dit "moderne" detail te vinden?

Bijdragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl

www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Layout: Piet Meijer
Kopfoto: Hidde Overvest

Facebook Website Twitter Instagram

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier](#) afmelden.
U kunt ook uw [gegevens](#) inzien en wijzigen.

Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendennsm.nl toe aan uw adresboek.